

Zal de coronacrisis leiden tot meer inzicht/inzage voor de Belgische strafrechtadvocaat?

written by Dennis_ Rombaut_ | maart 25, 2020

Justitie in corona-tijden

Er is al veel geschreven over de corona-maatregelen binnen justitie. Letterlijk dan. De OVB bundelde alle maatregelen van alle hoven en rechtbanken in België in één document van (momenteel) op de kop 100 pagina's. Elke rechtbank houdt er zijn eigen regels en maatregelen op na. Vele advocaten, maar ook magistraten en griffiepersoneel, zien door het bos de bomen niet meer.[\[1\]](#)

De leidraad lijkt te zijn om alle fysieke contacten te mijden en om de zittingen en aanwezigheden tot het absolute minimum te beperken. In De Standaard bevestigt Koen Geens dat er vooral getracht wordt om zo weinig mogelijk gedetineerden over te brengen uit de gevangenis naar de zittingen en te werken via de vertegenwoordiging door de advocaat.[\[2\]](#)

In de afzonderlijke richtlijnen van de rechtbanken staat te lezen dat de toegang tot de strafdossiers zal worden beperkt tot enkel de zaken met aangehouden en dit enkel door de advocaten zelf. Dus enkel voor hoogdringende dossiers kunnen advocaten nog terecht ter griffie. In de praktijk houdt dit in dat de griffies van de raadkamers, waar de dossiers inzake voorlopige hechtenis dienen ingezien te worden, nog steeds een bijzonder groot verloop van advocaten kent.

Immers is de inzage in lopende gerechtelijke onderzoeken beperkt tot 1 of 2 dagen voorafgaand aan de zitting. Dit in combinatie met de beperkte openingsuren van de griffies, zorgt dat een degelijk spreidingsplan voor de inzages materieel onmogelijk is. De *social distance* is moeilijk te hanteren op de griffie raadkamer, alle inspanningen ten spijt.

Alle inspanningen?

Hoewel... Misschien moet de uitspraak 'alle inspanningen ten spijt' met een korrel zout genomen worden. In veel gerechtelijke arrondissementen worden alle gerechtelijke onderzoeken immers volledig gescand. De inzage gebeurt op de griffie digitaal, op een computerscherm (te bedienen via een meestal niet-ontsmet

klavier in een lokaal dat vaak de minimumvereisten van de ‘*social distancing*’ niet haalt).

Een telefonische rondvraag bij de griffies van de gevangenissen leert ons dat gedetineerden in verscheidene gevangenissen nog steeds zelf hun dossiers kunnen inkijken, maar dan digitaal op een computer in de gevangenissen (om nog te zwijgen van het hardnekkige gerucht dat dit voor de parketmagistraten al lang een verworven recht zou zijn). Hierover lezen we geen letter in het *magnum opus* der corona-richtlijnen binnen justitie.

Als de gedetineerden zo gemakkelijk digitaal toegang hebben tot hun strafdossier buiten de griffie, waarom is dit dan niet mogelijk voor hun advocaten? Het voordeel van een digitaal dossier is net het gemak om dit vanop afstand te kunnen consulteren. Dat de toegang vanuit de gevangenis lukt, bewijst dat het technisch mogelijk is om ook toegang te geven aan de advocaat vanop zijn eigen computer.

Van advocaten wordt verwacht dat zij hun conclusies zoveel als mogelijk digitaal toezenden aan justitie (bij voorkeur met e-Deposit en niet met het bespuwde DPA-Deposit, uiteraard). Kan van een justitie die aandringt op een digitale benadering, niet verwacht worden dat zij minstens dezelfde inspanning richting de advocatuur doet? De grote propaganda-oorlog voor het zelf ontworpen e-Deposit-systeem van de rechterlijke orde, staat in schril contrast met het stilzwijgen omtrent de miljoenen-investering in het programma JustScan. Is het nog te verantwoorden dat een programma, waarvoor Justitie diep in de buidel heeft getast, niet in al zijn functionaliteiten wordt benut?

Digitale toegang tot dossiers... beter laat dan nooit?

In elk van de ons omringende landen krijgen de advocaten een digitale toegang tot de dossiers. In Nederland wordt deze gewoon per e-mail doorgezonden aan de advocaat, met vriendelijke groeten erbij. Geen verplaatsingen meer naar de griffie, geen slecht leesbare foto's meer nemen van computerschermen en geen honderden vingers meer op de toetsen van éénzelfde klavier...

Stel Consult-online[\[3\]](#) eindelijk open voor advocaten vanop hun (thuis-)kantoor. Er zijn geen verplaatsingen meer nodig naar de griffies voor inzages op die manier. Dit kan dan voor zowel de voorlopige hechtenis, als de dossiers ten gronde. De griffies worden maximaal ontlast van de menselijke aanwezigheid van de advocaat, wat ook buiten corona-tijden meegenomen kan zijn.

De grootste struikelblok zou de beveiliging zijn. De griffies zouden zagezegd de controle verliezen over wie effectief inzage neemt in het dossier en het risico op onrechtmatige inzages zou te groot worden. Men vergeet blijkbaar dat het eigen

e-Deposit de technologie bevat om advocaten enkel toegang te verschaffen via de elektronische advocatenkaart in combinatie met de persoonlijke pincode. Het kan toch niet moeilijk zijn om de bestaande technologie van het ene programma over te nemen in het andere programma? In tijden waarin we onze bankzaken en belastingaangiften online doen, kan niet meer voorgehouden worden dat de toegang tot een digitale omgeving niet voldoende beveiligd kan worden. En als er misbruiken zouden zijn, dan zullen die strafrechtelijk en deontologisch aangepakt kunnen worden.

De laatste der *quick-wins*...

De laatste jaren is de term '*quick-win*' bijzonder populair geworden binnen justitie. Het staat voor een simpele en snelle ingreep die leidt tot een aanzienlijke verbetering van de rechtsgang. Laat de coronacrisis zorgen voor de volgende *quick-win* en laat advocaten digitale dossiers inkijken vanop hun (thuis-)kantoor. Een maatregel die het fysiek contact van de advocaten met de griffies kan beperken tot het absolute minimum, daar kan toch niemand bezwaar tegen hebben?

Wenst U informatie over dit artikel. Neem gerust contact met ons op via info@studio-legale.be.

Auteurs:

Christian Clement & Koen De Backer

[1] Zie daarover Knack 23 maart 2020, "Reactie van justitie op corona: traag, verdeeld en inefficiënt".

[2] De Standaard 24 maart 2020, "Rechtspreken zonder menselijk contact", www.standaard.be.

[3] Dit is de applicatie om JustScan vanop afstand te consulteren.

Referenties & mediapublicaties:

<https://www.dhnet.be/actu/belgique/l-avocate-nathalie-gallant-pousse-un-coup-de-gueule-si-le-ministre-ne-nous-laisse-pas-travailler-via-justscan-la-situation-sera-catastrophique-par-la-suite-5e7c5d3e9978e228414234c0#.XnzCmHJCXy6.whatsapp>

<https://www.jubel.be/zal-de-coronacrisis-leiden-tot-meer-inzicht-inzage-voor-de-belgische-strafrechtadvocaat/>

<https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2020/03/21/corona-kan-3-dagen-overleven-op-plastic-maar-dat-is-lang-niet-h/>

https://www.standaard.be/cnt/dmf20200324_04900685

<https://www.knack.be/nieuws/belgie/reactie-van-justitie-op-corona-traag-verdeeld-en-inefficient/article-opinion-1579815.html>

<https://www.studio-legale.be/de-opheffing-van-het-scanverbod-een-voorzichtige-halleluja/?lang=nl>

<https://www.jubel.be/inzage-belgische-strafdossiers-kijken-mag-nog-kopieren-niet-meer-altijd/>

<https://www.studio-legale.be/inzage-belgische-strafdossiers-kijken-mag-nog-kopieren-niet-meer-altijd/?lang=nl>